

Foto: RIVM

Landelijk Meetnet effecten Mestbeleid

Melkveebedrijven in de Kleiregio

De landbouwsector is gebaat bij het in beeld brengen van de effecten van het mestbeleid. Daarom monitoren Wageningen Economic Research (voorheen LEI) en RIVM sinds 1992 de uitspoeling van meststoffen naar het grond- en oppervlaktewater en de bedrijfsvoering op landbouwbedrijven. We doen dat bij ongeveer 450 bedrijven. Dit monitoringprogramma heet het Landelijk Meetnet effecten Mestbeleid (LMM).

Waarom deelnemen aan het LMM?

De resultaten van het LMM geven de overheid inzicht of het mestbeleid goed werkt, en kunnen de landbouwsector helpen bij het efficiënt gebruiken van meststoffen. De resultaten van het meetnet worden onder meer gebruikt voor rapportages aan de Europese Commissie voor de Nitraatrichtlijn en de Derogatiebeschikking. Door deel te nemen aan het LMM helpt u ons aan meetgegevens en krijgt u inzicht in de waterkwaliteit op uw bedrijf.

Het LMM heeft via de watermonsters aangetoond dat uitspoeling van stikstof bij grasland minder voorkomt dan bij bouwland. Deze uitkomst heeft er mede voor gezorgd dat Nederlandse bedrijven met veel grasland meer dierlijke mest mogen aanwenden dan de EU-richtlijn voorschrijft (ofwel derogatie). Een voorwaarde voor deze derogatie is dat Nederland de effecten op het milieu en de landbouwpraktijk blijft volgen. De metingen die nu worden gedaan zullen een belangrijke rol spelen bij de verlenging van de derogatie.

Wat betekent deelname aan LMM?

Bij deelnemers wordt jaarlijks het sloot-, drain- en/of grondwater van de bedrijfspercelen bemonsterd. De watermonsters worden geanalyseerd op stikstof- en fosforcomponenten, macro-elementen en spoorelementen. Het RIVM is verantwoordelijk voor deze bemonsteringen. De meetmethode is afhankelijk van de mate waarin uw bedrijf is gedraineerd (zie kader). Daarnaast verzamelt Wageningen Economic Research specifieke gegevens over de bedrijfsvoering aangezien deze van invloed is op de waterkwaliteit. De deelnemer aan LMM doet ook mee aan het Bedrijveninformatienet om gegevens over de bedrijfsvoering te verzamelen. Meer informatie vindt u op [Bedrijveninformatienet - WUR](#).

Procedure bemonsteringen

Goed gedraineerde bedrijven

Tussen oktober en april bemonsteren we 4 x het drain- en slootwater. We nemen monsters in 16 drainagebuizen, en op maximaal 8 punten in sloten. In de zomer bemonsteren we nog 3 x het slootwater. Het nemen van de monsters kost telkens een halve dag.

Niet-gedraineerde bedrijven (<25% van het bedrijfsoppervlak gedraineerd)

Tussen november en april nemen we 2 x grondwatermonsters. Dit doen we door 16 gaten te (hand)boren met een diameter van 7 cm. Meteen, of de volgende dag, nemen we monsters van het grondwater dat zich verzameld heeft in het boorgat. Na de meting dichten we de gaten zorgvuldig. De bemonstering voeren we uit met 1 of 2 monsternemers, en dit kost 1 tot 2 dagen. Ook nemen we 7 x per jaar op maximaal 8 verschillende plekken een slootwatermonster. Deze bemonstering kost ongeveer 2 uur.

Meer informatie kunt u vinden op de website www.rivm.nl/lmm

Gegevens blijven vertrouwelijk

Alle verzamelde gegevens worden volstrekt vertrouwelijk behandeld en niet voor controledoel-einden gebruikt. In publicaties worden alleen resultaten over groepen van bedrijven gerapporteerd. Zo wordt de anonimiteit van deelnemers gewaarborgd.

Wat levert deelname aan LMM op?

Als deelnemer ontvangt u een overzicht van de gemeten waterkwaliteit op uw bedrijf ten opzichte van die van de andere LMM-deelnemers in uw regio. Deze rapportage wordt u binnen een jaar na bemonstering per post toegestuurd en is vertrouwelijk. Daarnaast krijgt u een unieke pagina op www.mijnagrimatie.nl. Hier vindt u een overzicht van uw bedrijfsresultaten en een jaarlijks verslag waarin uw prestaties worden vergeleken met andere bedrijven. Deze analyse laat zien waarin u sterk bent en waar u kunt verbeteren. U kunt zelf kiezen met wie u deze gegevens wilt delen.

Ook krijgt u een jaarlijkse onkostenvergoeding voor de bemonstering in de wintermaanden van € 165 (gedraineerde bedrijven) of € 330 (niet-gedraineerde bedrijven); en € 110 voor de slootbemonstering in de zomermaanden. De vergoeding kan dus oplopen tot € 440 per jaar.

Tot slot

Voorafgaand aan de bemonsteringen vindt een kennismakings- en voorlichtingsgesprek plaats met een RIVM-medewerker. Deze kiest samen met u een geschikt moment voor bemonstering. De bemonsteringen worden met de uiterste zorgvuldigheid uitgevoerd om schade aan uw gewassen en percelen te voorkomen.

Meedoen aan LMM omvat

- Een voorgesprek met een RIVM-medewerker, waarin de situatie op uw bedrijf wordt besproken
- Het beschikbaar stellen van perceelsgegevens aan Wageningen Economic Research (via machtiging), dat deze gegevens aan RIVM verstrekt
- Het invullen en retourneren van het vragenformulier
- Toegang tot percelen verlenen aan de monsternemer

LMM biedt u

- Een jaarlijkse rapportage van uw gemeten waterkwaliteit en uw bedrijfsresultaten
- Een persoonlijke pagina op www.mijnagrimatie.nl met een dynamisch overzicht van hoe uw bedrijf scoort ten opzichte van andere bedrijven
- 3 keer per jaar ontvangt u per post de LMM-Nieuwsbrief over de ontwikkelingen en resultaten van het LMM
- Een jaarlijkse vergoeding van minimaal € 165 die kan oplopen tot € 440

Meer informatie over het LMM?

Kijk op www.wur.nl/lmm
of www.rivm.nl/lmm